

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. gegužės 25 d. Nr. 21RE4-39 (AG4-39/18-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Jurgos Mažuknienės, Sigitos Šimbelytės (pranešėja), Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Natalijai Abuojei, dalyvaujant pareiškėjos atstovei R. P., atsakovės atstovei E. J.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos A. P., atstovaujamos R. P., skundą atsakovei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja skundu, kurį vėliau patikslino, Komisijos prašo: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – ir atsakovė, ir Agentūra) 2023-03-01 sprendimą Nr. K05-2241-1 „Dėl pateikto išlaidų kompensavimo prašymo atmetimo“ (toliau – ir Sprendimas), 2) įpareigoti APVA iš naujo įvertinti projekto 2022-10-12 Išlaidų kompensavimo prašymą Nr. VP-EM-K05-2241 (toliau – ir Prašymas).

Paaiškino, kad pareiškėja Agentūrai pateikė paraišką Nr. VP-EM-K05-2241 gauti kompensaciją katilų keitimui namų ūkiuose (keičiant seną malkinį katilą į naują katilą – šilumos siurblių), kuri buvo patvirtinta 2022-03-16 ir finansavimas rezervuotas. 2022-10-12 per Agentūros sistemą 2022-10-12 pateikė Prašymą, pridėdama visus reikiamus dokumentus. 2023-02-09 gavo pranešimą patikslinti prašymą, nurodant pateikti pareiškėjai išrašytą PVM sąskaitą faktūrą. Peržiūrėjusi savo teiktą Prašymą, pareiškėja suprato, kad prisegė dukrai išrašytą PVM sąskaitą-faktūrą. Pasak pareiškėjos, ji ir jos dukra (kuri gyvena gretimame name) teikė identiškas paraiškas katilams atsinaujinti bei paraiškas „Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“ (saulės panelėms įsigyti), t. y. vienu metu administravo net 4 paraiškas Agentūrai. Pareiškėja nedelsiant kreipėsi į įrangos pardavėjus UAB „Saulės graža“ (toliau – Pardavėjas) dėl PVM sąskaitos faktūros už pareiškėjos įsigytą katilą atsiuntimo. Kaip paaiškėjo, Pardavėjas buvo pamiršęs išrašyti PVM sąskaitą faktūrą dėl žmogiškos klaidos, nes jo sistemoje buvo daugybė objektų besipainiojančiomis pavardėmis „P. / P.“, kadangi pareiškėja su dukra iš šios įmonės pirkė ir katilų išorinius blokus, ir katilų vidinius blokus, ir saulės paneles ir laikiklius. Pareiškėjos teigimu, gavusi PVM sąskaitą faktūrą už įsigytą katilą Nr. SG 7279, ją 2023-02-10 įkėlė į Agentūros sistemą ir patikslino Prašymą. 2023-03-01 per Agentūros sistemą gavo pranešimą, kad Prašymas atmetas ir nurodoma priežastis: „Atsižvelgiant į tai, jog pateikta PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 7279) išrašyta po projekto veiklos pabaigos, Agentūra priėmė sprendimą atmesti pateiktą Prašymą (reg. Nr. VP-EM-K05-2241) ir neskirti kompensacinės išmokos“.

Pareiškėja teigia, jog nesutinka su priimtu sprendimu ir nurodo argumentus:

1. Nei viename teisės akte nėra nurodyta, kad PVM sąskaita faktūra negali būti išrašyta po išlaidų kompensavimo prašymo pateikimo.

2. 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019-01-17 įsakymu Nr. 1-12, (toliau – Aprašas) 2 priedo „Finansavimo fiziniams asmenims skyrimo tvarka“ 35 p. įvardinti visi dokumentai, kuriuos reikia pateikti ir šis sąrašas yra baigtinis. Pareiškėja įvykdė visus Aprašo 35 p. įvardintus reikalavimus: 1) demontavo ir sunaikino seną katilą bei pateikė Agentūrai tai įrodančius dokumentus (metalo laužo supirkimo sutartis); 2) įsigijo naują katilą ir jį sumontavo bei turi tai pagrindžiančius dokumentus: Išankstinio apmokėjimo sąskaita Nr. 5017, 2022-04-21; PVM sąskaita-faktūra Nr. SG 7279, 2023-02-10; Atliktų darbų ir įrangos priėmimo-perdavimo aktas Nr. 5351, 2022-10-10; 3) pateikė techninius parametrus patvirtinančius duomenis. Parametrų lenteles, foto fiksacijas ir t.t.

3. Įvykdė reikalavimą projektą įgyvendinti laiku ir per 9 mėnesius nuo kvietimo pabaigos jį pabaigė: nusipirko ir įsirengė (įdiegė) naują šilumos katilą, ką patvirtina Atliktų darbų ir įrangos priėmimo-perdavimo aktas Nr. 5351, 2022-10-10.

4. Agentūros specialistė atliko pareiškėjos projektui išskirtinę patikrą vietoje, t. y. ji atvyko į namus, įsitikino, kad senas katilas demontuotas, patikrino naujo katilo parametrus, atliko katilo (išorinio ir vidinio bloko) foto fiksacijas, įsitikino, kad katilas pilnai sumontuotas, pajungtas, sienose išgręžtos skylės ir nurodė, kad projektas yra pilnai įgyvendintas, ką patvirtina 2023-01-16 patikros vietoje ataskaita.

5. Apraše yra įtvirtinta svarbi nuostata, kad įranga gali būti įsigyta nuo kvietimo teikti registracijos formas paskelbimo dienos ir iki jų pateikimo dienos negali būti sumontuota. Pareiškėjos atveju visos dokumentų datos ir faktiniai veiksmai pilnai atitinka Aprašo nuostatas, pareiškėja pateikė prašymą gauti kompensacijai, po patvirtinimo per maždaug 7–8 mėnesius įsigijo ir sumontavo naują katilą ir po to pateikė Agentūrai mokėjimo prašymą dalinei kompensacijai. Jokiamo Aprašo punkte nėra nurodyta, kad PVM sąskaita faktūra negali būti išrašyta vėliau.

Pasak pareiškėjos, ji tiki, kad teisinėje valstybėje turėtų būti taikytinas turinio viršenybės prieš formą principas; pareiškėja savo veiksmais išpildė visus keliamus reikalavimus ir visi veiksmai buvo atlikti laiku ir tinkamai net jeigu jų įforminimas ir nebuvo visai tikslus, t. y. PVM sąskaitos faktūros data negali būti traktuojama ir vertinama viena, išimant ją iš konteksto ir nepaisyti tikrojo faktinio katilo įsigijimo datos (kuria patvirtina išankstinė sąskaita faktūra) nepaisyti faktinio katilo sumontavimo ir paleidimo datos (kuria patvirtina atliktų darbų ir įrangos priėmimo-perdavimo aktas) bei nepaisyti pačios Agentūros specialistės atliktos patikros vietoje, kuria buvo nustatyta, kad projektas yra galutinai ir tinkamai įgyvendintas. Pareiškėja mano, jog kompensacinė programa, kuri skirta namų ūkiams / buitiniams paprastiesiems vartotojams, turėtų būti vertinama atsižvelgiant į pareiškėjo veiksmų ir visos dokumentacijos bendrą visumą (b. l. 1-3, 31-33).

Atsakovė atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovės teigimu, įvertinus Aprašo 2 priedo 30 p., 31 p. ir 33.1 pp. nuostatas, galima daryti išvadą, jog išlaidų kompensavimo prašymo pateikimo diena laikoma, jog projektas baigtas, įranga yra sumontuota ir priklauso pareiškėjui nuosavybės teise. Nagrinėjamu atveju pareiškėjos Prašymas pateiktas 2022-10-12, vadinasi, tą dieną projektas turėjo būti baigtas, kas reiškia, jog visi reikalingi dokumentai taip pat turėjo būti surašyti ar išrašyti iki minimos dienos. Pasak atsakovės, vertinant pateiktą Prašymą, nustatyta, kad Pardavėjo 2022-09-15 PVM sąskaita faktūra serija SG Nr. 5553 išrašyta ne pareiškėjai, o R. P., kuri nėra pareiškėja ar jos įgaliotas asmuo. Remiantis Aprašo 2 priedo 24 p., 2023-02-09 per Agentūros sistemą pareiškėjos Prašymas gražintas patikslinimui ir paprašyta iki 2023-02-14 paaiškinti nustatytus neatitikimus. 2023-02-13 Prašymas buvo patikslintas ir pridėta

Pardavėjo 2023-02-10 išrašyta PVM sąskaita faktūra serija SG Nr. 7279. Prašymas pateiktas ir projektas baigtas 2022-10-12, vadinasi, ir ši PVM sąskaita faktūra už įsigytą įrenginį turėjo būti ne vėlesnės datos nei išlaidų kompensavimo pateikimo diena. Atsakovės teigimu, akivaizdu, kad pareiškėjos projektas nebuvo baigtas iki išlaidų kompensavimo pateikimo dienos, todėl Agentūra pagrįstai padarė išvadą, jog pareiškėja pažeidė Aprašo 30 p., todėl kompensacija už įrenginį jai negalėjo būti išmokėta.

Papildomai atkreipiamas Komisijos dėmesys į tai, jog ne pagal taisykles įgyvendintam projektui išmokėjus paramą, būtų padaryta žala Europos Sąjungos biudžetui, o tai būtų vertinama kaip pažeidimas, remiantis ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 str. 36 p. nuostata. Agentūra, administruodama projektus, privalo vadovautis teisės aktų nuostatomis, o konkrečiu atveju Aprašo 2 priedo 30 p. yra įtvirtinta imperatyvi taisyklė, todėl Agentūra neturi teisės interpretuoti aiškių teisės aktų nuostatų kitaip nei parašyta ar vertinti pareiškėjus skirtingai. Atsakovės teigimu, tai ne formalus vertinimas, o vertinimas, laikantis teisės aktų nuostatų ir nediskriminuojant pareiškėjų, todėl Agentūra neturi teisės konkretaus pareiškėjos atvejo vertinti kitaip (b. l. 56-59).

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Sprendimo, kuriuo Agentūra priėmė sprendimą atmesti pareiškėjos pateiktą projekto Prašymą ir neskirti jai kompensacinės išmokos, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (b. l. 14-15, 44-45, 60-61).

Bylos duomenimis nustatyta, kad Agentūroje 2022-02-09 užregistruota pareiškėjos projekto registracijos forma (reg. Nr. VP-EM-K05-2241), kurioje nurodoma, jog pareiškėja ketina įsidiesti šilumos siurblio oras–vanduo sistemą (be integruoto boilerio) pastate, esančiame (duomenys neskelbtini) (b. l. 4-5, 34-35).

Agentūroje atlikus vertinimą, pareiškėjos projekto registracijos forma 2022-03-14 Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. T1-117 buvo įtraukta į teigiamai įvertintų registracijos formų sąrašą (b. l. 68).

Agentūroje 2022-10-12 užregistruotas pareiškėjos Prašymas kompensuoti dalį patirtų išlaidų už šilumos siurblio oras–vanduo sistemos (be integruoto boilerio) įrengimą minėtame pastate (b. l. 65-67).

Agentūra Sprendime nurodė, jog Agentūroje 2022-10-12 užregistruotas pareiškėjos Prašymas kompensuoti dalį patirtų išlaidų už šilumos siurblio oras–vanduo sistemos (be integruoto boilerio) įrengimą pastate. Vadovaujantis Aprašo 2 priedo 24 p., 31 p., Agentūra patikrinusi pareiškėjos Prašymą, nustatė, kad pardavėjo PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 5553, 2022-09-15) išrašyta R. P. (R. P. nėra pareiškėja ar pareiškėjos įgaliotas asmuo); Agentūra 2023-02-09 per sistemą gražino pareiškėjai Prašymą patikslinimui ir paprašė iki 2023-02-14 paaiškinti nustatytus neatitikimus; 2023-02-13 patikslintas Prašymas, pridėta Pardavėjo išrašyta PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 7279), dokumento data 2023-02-10. Atsižvelgiant į tai, jog pateikta PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 7279) išrašyta po projekto veiklos pabaigos, Agentūra priėmė sprendimą atmesti pateiktą Prašymą ir neskirti kompensacinės išmokos (b. l. 14-15, 44-45, 60-61).

Nesutikdama su šiuo Agentūros Sprendimu, pareiškėja pateikė skundą Komisijai, kuriuo Komisijos prašo Sprendimą panaikinti ir įpareigoti Agentūrą atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti Agentūrą iš naujo įvertinti pareiškėjos Prašymą (b. l. 1-3, 31-33).

Nagrinėjamo ginčo sprendimui yra aktualios Aprašo 2 priedo nuostatos, kuriose įtvirtintos pagrindinės taisyklės, skirtos reglamentuoti Finansavimo fiziniams asmenims skyrimo tvarką, kai yra įgyvendinama 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projektas. Šio priedo 30 p. numatyta, kad pakeitęs neefektyviai biomasę naudojančią katilą į Aprašo 2 priedo 7 p. nurodytą įrangą, bet ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo kvietimo teikti registracijos formas pabaigos dienos, fizinis asmuo Agentūrai pateikia išlaidų kompensavimo prašymą. Tuo tarpu to paties priedo 31 p. nurodyta, kad išlaidų kompensavimo prašymo pateikimo data yra laikoma projekto veiklos pabaigos data. O Aprašo 2 priedo 33.1 pp. nurodyta, kad išlaidų kompensavimo prašyme fizinis asmuo deklaruoja, kad

išlaidų kompensavimo prašyme pateikta informacija ir dokumentai (ir / ar jų kopijos) yra teisingi ir atitinkantys Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Remiantis tokiu aiškiu ir imperatyvaus pobūdžio reguliavimu, Komisijos vertinimu, galima pagrįstai teigti, kad būtent išlaidų kompensavimo prašymo pateikimas pagal minėtas Aprašo 2 priedo nuostatas yra tiesiogiai susietas su tokio pobūdžio projekto užbaigimu, t. y. tokio prašymo pateikimo dieną ne turi būti sumontuota aptariamoms priemonėms „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projekte numatyta įranga, bet ir pateikti visi reikalingi dokumentai, būtini pateikti atsakovei, įgyvendinus aptariamą projektą. Dėl to, pareiškėjos teiginiai, kad jokiame teisės akte nėra nurodyta, kad PVM sąskaita faktūra negali būti išrašyta po tokio pobūdžio išlaidų kompensavimo prašymo pateikimo, yra nepagrįsti ir prieštarauja prieš tai išdėstytoms aiškioms ir nedviprasmiškoms Aprašo 2 priedo nuostatomis.

Nagrinėjamoje byloje iš pareiškėjos skundo turinio matoma, kad pareiškėja iš esmės neginčija pagrindinių byloje nustatytų faktinių aplinkybių, t. y. pareiškėja įgyvendinus projektą pagal patvirtintą paraišką Nr. VP-EM-K05-2241, Agentūrai 2022-10-12 pateikė Prašymą kompensuoti šio projekto įgyvendinimo išlaidas bei pridėjo Pardavėjo 2022-09-15 išrašytą PVM sąskaitą faktūrą (serija SG Nr. 5553), išrašytą ne pareiškėjos vardu, ko pagrindu 2023-02-09 per Agentūros sistemą pareiškėjos 2022-10-12 Prašymas gražintas patikslinimui ir paaiškinimui nustatytus neatitikimus, o 2023-02-13 pareiškėjos Prašymas buvo patikslintas ir pridėta Pardavėjo 2023-02-10 išrašyta PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 7279). Remiantis minėtomis Aprašo 2 priedo nuostatomis, iš šitų faktinių aplinkybių akivaizdžiai matyti, jog pareiškėjos Prašymas pateiktas ir jos įgyvendinamas projektas baigtas būtent 2022-10-12. Tuo tarpu pareiškėja, tikslindama Agentūrai pateiktą Prašymą, pateikė visiškai naują dokumentą, t. y. pastarąją PVM sąskaitą faktūrą (serija SG Nr. 7279), kurią Pardavėjas išrašė po beveik keturių mėnesių laikotarpio po pareiškėjos įgyvendinamo projekto pabaigos datos. Šios aplinkybės objektyviai patvirtina faktą, kad 2022-10-12, kai pareiškėjos įgyvendinamas projektas teisine prasme buvo baigtas su Prašymo pateikimu Agentūrai, pastaroji PVM sąskaita faktūra (serija SG Nr. 7279) objektyviai neegzistavo, nors toks dokumentas turėjo būti pateiktas kartu su Prašymu, patvirtinančiu pareiškėjos įgyvendinamo projekto pabaigą. Šios faktinės aplinkybės, vertinant prieš tai minėto Aprašo 2 priedo reguliavimo aspektu, objektyviai pagrindžia išvadą, kurią padarė atsakovė Sprendimu, kad pareiškėjos projektas nebuvo baigtas iki Prašymo pateikimo dienos (2022-10-12), vadinasi, ko pagrindu konstatuotas Aprašo 2 priedo 30 p. pažeidimas.

Tuo tarpu pareiškėja, nesutikdama su tokia Sprendime nurodyta išvada, pateikia Komisijai įvairius papildomus duomenis, kuriais patvirtinami tam tikri pagal patvirtintą paraišką Nr. VP-EM-K05-2241 įgyvendinamo projekto pasiekti ir įgyvendinti etapai, atlikti darbai bei Agentūros atstovės užpildyta 2023-01-16 patikros vietoje ataskaita, patvirtinanti: „Projektas įgyvendintas“. Vis dėlto, Komisijos vertimu, šios pareiškėjos aplinkybės nepagrindžia Sprendimo neteisėtumo, kadangi juo pareiškėjos Prašymas atmestas ir neskirta kompensacinė išmoka dėl to, kad nebuvo pateiktas reikiamas pareiškėjos įgyvendinamo projekto pagal paraišką Nr. VP-EM-K05-2241 išlaidas pagrindžiantis dokumentas kartu su Prašymu projekto veiklos pabaigos dieną, o ne dėl to, kad projektas faktiškai nėra įgyvendintas. Atsižvelgiant į tai, tokie pareiškėjos skundo argumentai atmestini kaip nepagrįsti.

Taip pat atmestini kaip nepagrįsti ir kiti pareiškėjos skundo asmeniai vertinimai, prašant Komisijos laikytis turinio viršenybės prieš formą principo, aiškinant, kad tokia kompensacinė programa yra skirta paprastiems vartotojams, dėl ko turėtų būti nagrinėjama situacija vertinama, atsižvelgiant į pareiškėjos veiksmų ir visos dokumentacijos bendrą visumą. Vis dėlto, Komisija nagrinėjamu atveju pažymi, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 str. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas, draudžiantis viešojo administravimo subjektui laisvai interpretuoti ir plečiamai aiškinti viešosios teisės, kuriai būdingas imperatyvusis reguliavimo metodas, normas. Nagrinėjamu atveju prieš tai aptartos Aprašo 2 priedo nuostatos yra viešosios teisės sritis ir joms yra būdingas imperatyvusis reguliavimo metodas, todėl Agentūros priimamų sprendimų laisvė, įgyvendinant aptartas Aprašo 2 priedo nuostatas, yra apribota, neleidžiant nukrypti nuo imperatyvaus reguliavimo. Priešingai nei teigiama pareiškėjos skunde, nagrinėjamoje byloje nustatytas pažeidimas, kaip jau minėta, negali būti laikomas formaliu, dėl ko reikėtų laikytis turinio viršenybės prieš formą principo,

nes jis neatitinka imperatyvių Aprašo 2 priedo nuostatų reikalavimų, o kitoks Agentūros veikimas, darant tam tikras išlygas atskirų asmenų atžvilgiu, būtų ne tik neteisėtas, bet ir pažeistų kitų asmenų lygybės principą bei galimus jų interesus, kuri tinkamai laikėsi šio teisės akto nustatytos tvarkos.

Komisija konstatuoja, kad neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti skundžiamą sprendimą, todėl pareiškėjos skundas atmetinas kaip nepagrįstas. Kartu atmetinas ir išvestinis skundo reikalavimas įpareigoti atsakovę iš naujo įvertinti pareiškėjos Prašymą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 str., 20 str. 1 d. 1 p. ir 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos A. P., atstovaujamos R. P., skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Jurga Mažuknienė

Sigita Šimbelytė